

Demanem un finançament propi

Recentment Balears s'ha convertit en l'única Comunitat Autònoma que ha signat els acords del Fons de Compensació Interterritorial. Alexandre Forcades, conseller d'Economia del Govern de les Illes, explica la transcendència d'aquesta decisió

Sr. Forcades, ¿per què Balears no firmà l'acord?

—Perquè Balears és l'única comunitat que havia impugnat prèviament el sistema de finançament. Ja dins 1988, després del primer any de vigència del sistema, van presentar una sèrie d'argumentacions a l'administració central i no ens va fer cas. Aleshores van presentar un recurs d'inconstitucionalitat.

—¿I per què aquest recurs, per què no estan d'acord amb el sistema de finançament?

—Creim que per esser una comunitat insular tenim característiques pròpies que no s'han atès. Primer, el sistema de finançament es basa en la població de dret, quan a Balears la de fet és molt més alta que la de dret, i la població de fet utilitza igualment els serveis públics i, per tant, té un cost. Per una altra banda, nosaltres exigim que el sistema de finançament doni més importància al fet insular; som un territori d'illes que comporta 4 governs (un de general i tres d'insulars) i, a més, el concepte de territori exclusivament físic —que s'ha adoptat per deformació del continent— no és correcte per a Balears, creiem que s'ha de tenir en compte el territori marítim que hi ha entre les Illes.

A més, a l'hora de discutir el fons, Balears, mitjançant el Parlament ja havia acordat que la reforma del FCI havia d'anar lligada a la reforma del sistema de finançament. Tan aviat com començaren les negociacions vérem que no hi havia intenció de reformar el fons, que només hi havia intenció d'arreglar els dos grans

problemes del govern central: el d'Extremadura i Andalusia amb una població que minva per l'emigració, i el problema del País Basc i Catalunya que a causa de la immigració va pujant la població.

Nosaltres col·laborarem amb les altres autonomies a l'hora de fixar criteris, d'ajudar a la negociació... però al final, com que nosaltres no podem admetre que s'estableixi un sistema de fons que no comporti la reforma del sistema de finançament, que no tingui en compte la insularitat i, a més, que es fa a partir del criteri de renda per càpita que és vàlid per a grans territoris però no per a nosaltres... per totes aquestes raons ens quedarem a fora.

—Unes raons poc explicades o, almenys, que no han aparegut així explicades, sobre tot als mitjans de comunicació estatals.

—Efectivament. Aquestes raons ens agrada explicar-les perquè sovint es dona la informació fàcil de dir que som els únics que no acceptam, que anem amb criteris diferents a Europa, etc. I això no és cert: altres països d'Europa, per al fons de desenvolupament, han tingut en compte el fet insular, calculant la renda amb índexs de satisfacció, amb índexs sintètics, que aquí no s'ha fet.

—Aquests criteris diferents entre govern autònom i govern central passats a diners, ¿què representen?

—Si el fons que hem anat rebent cada any, de l'ordre d'uns 1.500, 1.200, 1.300 milions de pessetes, hagués estat el fons que pertocava en funció de les variables, haurien estat uns 3.600 milions de pessetes

per any. En conseqüència, o ens assignaven un fons d'aquesta quantitat o no ho podríem acceptar.

—¿Quines possibilitats hi ha d'arranjar aquesta diferència entre els dits governs?

—El govern central diu que no a les nostres propostes. Inclús jo vaig oferir la possibilitat de votar en blanc si en lloc de la quantitat de compensació transitòria de 1.600 milions de pessetes que ens donen, fos augmentada —pel criteri d'insularitat que s'aplica a Canàries— a uns 2.500 milions. Però el Sr. Borell va intentar que aquesta quantitat la donassin les altres comunitats, a la qual cosa em vaig negar, ja que si el govern central havia posat 15.000 milions per aconseguir l'acord entre les altres comunitats, era just que en posàs 600 més, i no ens sotmetés al tràngol de discutir d'on traure aquests 600 milions.

Com a solucions queden. Primer, que el Tribunal Constitucional falli a favor nostre. Segona possibilitat és que nosaltres tenim una reclamació davant el govern central d'impostos cedits i taxa de joc, ja que el nostre Estatut fa referència a aquest aspecte en el sentit que tenim dret a ells, i crec que podem guanyar aquest tema i pot ser ens podria donar un respir important. En tercer lloc, pensam recórrer la llei del fons, perquè pensem que tal i com està va contra la LOFCA i, en conseqüència, quan s'aprovi, i si hi trobam motius suficients de forma-fons, la impugnarem.

—Balears té el problema que el turisme pot baixar, com sembla que farà, igual que

els darrers anys, però les despeses d'infraestructura augmenten any a any...

—Efectivament, per molt que baixi el turisme, la despesa no pot baixar, no fos que la falta d'infraestructura baixi encara més. Precisament ara el govern acaba d'aprovar el Pla d'Embelliment de Zones Turístiques que comporta uns 14.000 milions, un 60% dels quals assumeix el govern autònom, que són uns 8.000 milions. I una vegada més haurem d'anar a l'endeutament.

La situació nostra és bastant difícil. Nosaltres anem invertint a base de deute, esperant sentències que ens siguin favorables i esperant la reforma del sistema de finançament. Però les pluges de l'any passat, que vam comportar unes despeses molt fortes, i ara el Pla d'Embelliment ens crea una situació de tensió bastant important. De tota manera, això és una prova evident que la nostra comunitat, per a afrontar les obligacions derivades de l'Estatut, necessita més finançament.

—¿I com es pot aconseguir?

—L'hem d'aconseguir a través d'una correponsabilitat fiscal o bé que el govern central accepti que una part del que recapta aquí —que és molt— quedi aquí; o bé es pot aconseguir amb una revisió del sistema de finançament. Nosaltres, dins de la reforma de l'Estatut, propugnam un canvi en el sentit d'aconseguir un sistema econòmic com el del País Basc i Navarra. I això perquè creim que Balears és diferent a les altres comunitats. Molta gent adueix el cas de Canàries, però Canàries té un impost sobre productes petrolí-

fers que li dóna un rendiment d'uns 70.000 milions cada any, té una ponderació de la insularitat en funció de la distància que i és molt beneficiosa...

—*Aquesta reforma de l'Estatut, però, és bastant difícil...*

—Tots sabem que el PSOE no n'és partidari. De tota manera nosaltres el que intentam és explicar la coherència de l'actuació del govern autònom, que feim les passes de forma coherent. Impugnarem el sistema, no acceptam el fons perquè no arregla res, i de cara al futur continuem dient que el sistema de finançament ha de ser una sistema propi per a la nostra comunitat. Nosaltres no posem en dubte la Constitució sinó que demanem una forma de finançament adequada a la nostra realitat.

—*Finalment, ¿en quina situació queda Balears des del punt de vista econòmic, atesos tots aquests problemes?*

—Jo sóc optimista. Hem arribat a un moment que la indústria turística és la més important de Balears, i ens preocupa o per això cercam alternatives que completen els sectors d'indústria i d'agricultura.

Des del punt de vista de les relacions amb el govern central, Balears queda tremendament discriminada. Amb un mal finançament, que no té en compte cap de les nostres realitats, amb una actitud que ens nega les ajudes de la CEE... tot això ens col·loca en una situació desfavorable. Però jo crec que a vegades convé que les coses es posin tan malament perquè al final es reconegui la justícia, perquè es creï un sentiment de poble, que el poble sigui conscient que la lluita serà llarga. Dins de la nostra història, sempre que hem estat separats de l'economia peninsular ens ha anat bé, ja que sempre que la península s'ha recordat de nosaltres ha estat per a traure'n profit. Jo crec que, a pesar de tot, vindrà una època molt bona per a les Illes. *M.Payeras*